

3466

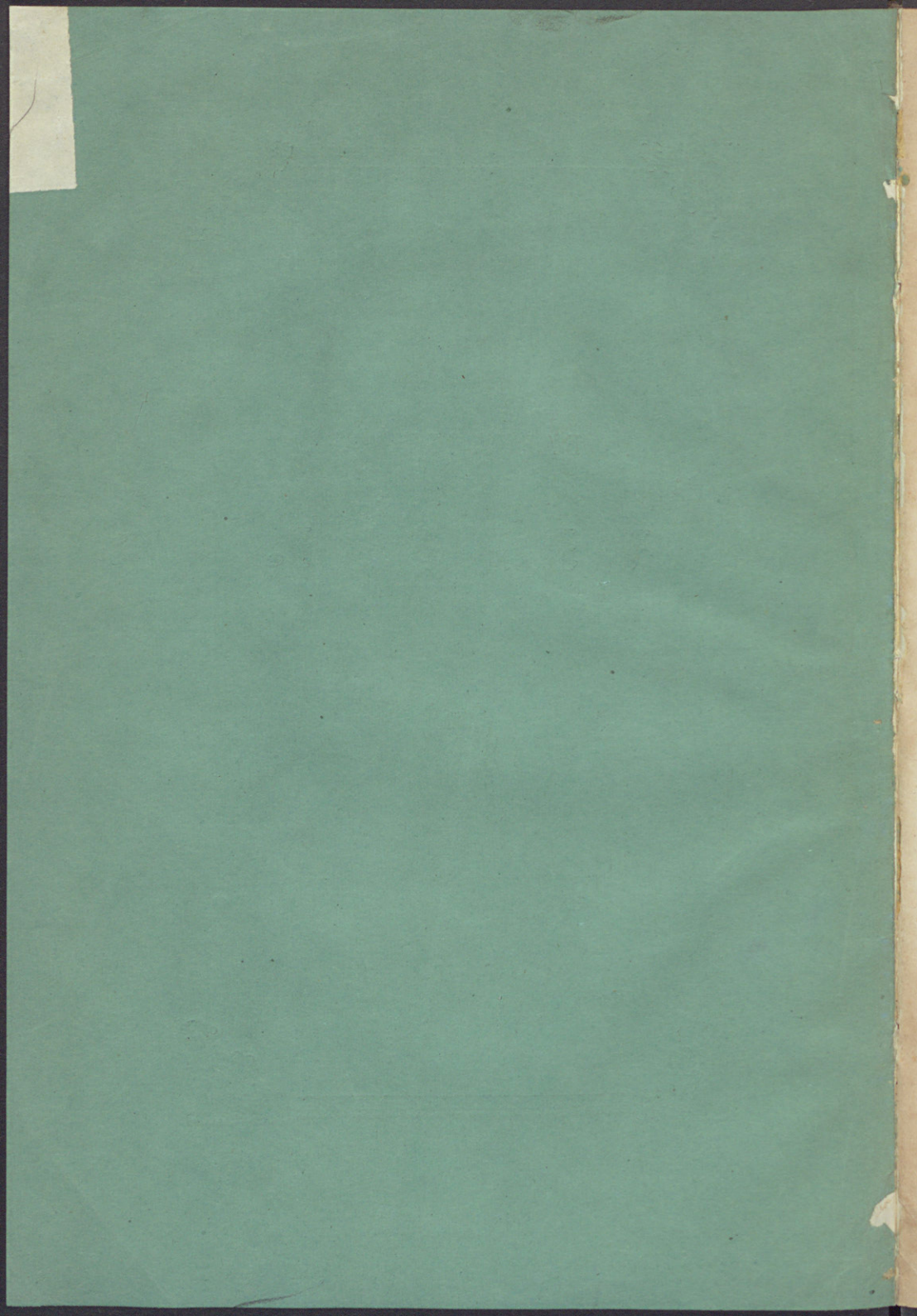
A1

BARNA IGNÁCZ

V E R S E I.

7
10

BARNA IGNÁCZ

V E R S E I.

Nem kívánok a dalért
Sem borostyánt, sem babért.
Egy virágszál, hó kezeből,
Egy mosoly, szép hölgy szemekből,
Nékem a legszebb füzér,
Legdicsőebb pályabér.

Garay János.

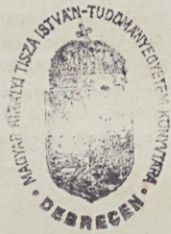
BUDÁN,

A MAGYAR KIRÁLYI EGYETEM BETŪIVEL.

---

1 8 4 6.

133790

MÉLTÓSÁGOS
GRÓF
KÁROLYI GYÖRGYNÉ,
SZÜLETETT
ZICHY KAROLINA
GRÓFNŐ,
CSILLAG-KERESZTES HÖLGY,
MINT
NEMZETI MÍVELTSÉG
LELKES PÁRTOLÓJA
Ő NAGYSÁGÁNAK,

MÉLY TISZTELETTEL.

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
Névvégjelölő
193... 463... sz.

AJÁNLAT.

Honleányi kebled szentélyében
Veszta-tüzként lángol érzeted ;
Ihlett arczod kegyteljes vonásin
Átsugárzik tiszta jellemed ;
S szíved ajkad legforróbb imája:
„Boldoguljon a magyar hazája!“

És a hon méltányló érzetében
Szent hálával áldozik neked ;
Kárpát hegysorátul Ádriáig
Viszhangozza ünnepelt neved ;
S szíve ajka legforróbb imája:
Üdv reád leglelkesebb leánya!

És a lantos, dallal üdvözölve,
Koszorút fűz érzeményibül;
Ebben él ő, ez az ő világa,
Boldogsága nincs ezen kívül;
Vedd e füzért eszményim bálványa,
Szép hazámnak leghivebb leánya!

DALVILÁGOM.

Az érzemény világa
Egy szép tündérliget,
Dús lombjain virányin
Örök tavasz nevet;
Tiltsd el hát a madárnak
Ne zengje énekét.,
Ha kéje vagy keserve
Felhangolá szívét.

Ifjú korom tavaszán
E szép szellemvilág
Reám is felderíté
Tündéri hajnalát,
S ösztönszerű varázsszal
Ihletve keblemet,
Kitárnom kényszeríté
Elbájolt lényemet.

Oh hagyjatok felette
Kéjjel merengenem,
Szép álmakon merengni
Olly jól esik nekem!
Úgyis, ki tudja, most már
Az élet fénykora
Ha nem leend-e hozzám
Mindvégig mostoha?

A SZÍV.

A kebel szent rejtekében
Oh a szív csak bajra van!
Nyughatatlan, mint a gyermek,
Vágya, kénye számtalan.

Míg alussza csendes álmát,
Vágya, kénye szendereg,
Mint az ég szelíd ölében
A leendő fergeteg.

De ha megjö a tavasz-kor,
S bájkörébe fényt lövell,
Melly, mint réten a virágot,
Érzeményit költi fel:

Álmokért eladja álmát,
Szép reményért a valót,
S játszi képzetek honában
Élvezi a földi jót.

Titkos gerjedelmek üzik
Ismeretlen czél felé,
Míg-nem egy lény bájkörében
Üdvét végre fellelé.

S érjen bár czélt, vagy ne érjen —
Szép nyugalma veszve van;
A kebel szent rejtekében
Oh a szív csak bajra van!

GAZDAGSÁGOM.

Nem öröklék szüleimtől
Mást, mint gazdag érzetet,
Lángoló hévvel szeretni
A hazát, és nemzetet;
S míg szerelmem szent érzésin
Lelkem üdvben szendereg,
Kedvesemnek hív ölében
Égi kéjre ébredek.

AZ IMÁDKOZÓ.

Magasztos érzetek között,
Szelíd-ártatlanúl,
A lányka ájtatos szíve
Olly szent lángokra gyúl!

Szemérem körzi, s szüzi báj
Könyörgő ajkait;
Buzgó fohász emelgeti
Hó keble halmait.

Szemében lelke tükrözik,
Tisztán, miként az ég,
S fellángoló szelíd heve
Arczán rózsákban ég.

Így benne míg az alkotót
Csodálva bámulom,
Ártatlansága ünnepét
Szívemmel gyászolom.

DIVATHÁZASSÁG.

Férfin végig néz a lányka,
Még inkább mamája,
S égnék tudni, mennyit hoz majd
Hymen oltárára?
Épen így a férfi-szív is;
Első vágya tudni:
Hölgye bájos szekrényében
Mihez fogna jutni?
S zeng legott határozottan:
„Ah miként szeretlek!
Holtomiglan, holtodiglan
Csak te érted élek!”
Mondd inkább szegény halandó:
„Kincsem — ah te drága!
Mért nem ültethetlek még ma
Szent Mihály lovára?”

FELTALÁLT KINCS.

Mit egykor lángoló szívem
Merész reményivel
Egy tiszta lény birásában
Sovárga lelni fel:
Szivedben mind azt fellelém
O üdvem angyala!
Mert benne annyi szent között
Legszentebb a haza.

M E S E.

Regét mondok, leánykák
FigyeljeteK szavamra!

Mézet szedett a kis méh
Egy rózsatő virágin;
Jött a garázda gyermek
Kényúri szenvedélyyel
Parányi martalékkért
Megölni a bogárkát;
De öre lön a rózsa,
Tövíse vért fakasztott
A kis zsarnok kezéből.
Hiába örködése
A szép s nemes virágnak!

Vérző kezekkel újra
A méh után iramlík;
De megböké fulánkja.
Feledve most a mézet,
Agyarkodó boszúval
Az elgyötört kis árvát
Megfosztja életétől,
A rózsafát kimetszi,
És így — se méz, se rózsza! —

Vigyázzatok leánykák,
A szerelem is ilyen;
Van méze, van fulánkja,
Van öre: a szemérem
Van tápja: érzeménytek;
De a ki dőre hévvel
Csak élveit vadássza:
Zsarnok leend felette,
S egy pillanatnyi kéjért
Örökre — mindörökre
Eljátsza élte üdvét.

A ZONGORÁZÓ.

Zongoránál ül a bús hölgy
Keble mély érzésivel,
S a hangokba öntött érzés
Szívrepezstve hangzik el.

Gyász borong setét valóján,
Ajka néma, mint a sír,
S bárha könnyektől nem ázik
Lelke gyászol, lelke sír.

És az érzéketlen érczhúr
Részvevőleg sír vele,
Mígnem elhunyt kedveséért
Megszakad bús kebele.

VIRÁGVÁLASZTÁS.

Válasszak egy párt, arra kérsz —
Virágaid közül,
És mint talány, kétes mosoly
Leng bíbor-szád körül;

Van rózsza itt, piros, fehér
Illatdús kelyhivel,
S hol ez van, engem más virág
Ott mitsem érdekel.

„Ha rózsza — mért a sárga nem?
S miért csak épen az?“
Mert ő királyné, s mert szívem
Csak ő reá szavaz.

Féltés, s irigység árad el
 A sárga szín felett,
 Féltés s irigység szülhet-e
 Rokonérzelmeket?

De a fehér s piros a szüz
 Szerelmet képezi,
 Arczod haván s kigyúlt hevén
 Szép lelked tükrözi.

S mi kedvesb látni, mint midőn
 A zöld remény felett,
 Üdvünk — a tiszta szerelem
 Jelképe fog helyet?

Mi istenibb, mint érzeni,
 Hogy üdvünk az, mi olly
 Szép öszhangzásban int felénk
 A hon zászlóiról? —

De hol van a kétes mosoly
 Ajkídról szende lány?
 Tán érzetid vizshangozám
 S megfejtve a talány?

Úgy nékem kerted, és a lét
Minden virágibul
Csak rózsza kell, piros, fehér,
S most — egy csók díjamúl!

FARSANGI DAL.

1844.

Hölgyek ifjak e hazában
Lelkesek!
Szívvel észszel egy irányra
Küzdjetek!
S eltörölve a bitorlás
Korszakát:
Adjuk vissza ősi táncunk
Szent jogát.

Hol dal éled érzeménnyel
Gazdagon,
Hő szerelmed hassa át azt —
Drága hon!

Hadd pezsegjen hangzatára
A kebel,
Melly a tánczban is csak érted
Ég s lehel.

Szüntelen csak az keringhet,
A kinek
Szíve lelke a hazához
Jéghideg.
Hadd keringjen, a ki olyan,
Hagyjuk őt,
Ajakai megmérgezik a
Levegőt.

Jégkebelben jégszívet bír
Örökül,
Gögös arczán nemzetének
Átka ül;
Túl hazája szép határin
Otthonos,
Honn — idegen, büszke, túlzó,
És daczos.

Oh nem így a tiszta jellem
S hű kebel,
Tárgya szent a hon szerelme
Míg lehel.
Lányka édes! úgy szeressen
Istened,
A miként te szép hazádat
Szereted. —

Hölgyek, ifjak itt a farsang
Fel tehát!
Biztosítani jellemünkről
— A hazát;
S méltányolva ősi tánczunk
Jogait,
Szenteljük fel a vigalmak
Csarnokit!

A BARÁTSÁG.

Mint víg Zephir a rét virágain,
Kedves barátim lelkesült körében
A nyájas ifjukor vidám ölében
Szelíd öröm közt lejtnek napjaim;

S bár olykoron balsorsom szárnyain
Csattogva száll a vész üdvöm egére,
Szivárványt sző rá szebb derűm reménye,
S én nyugton kéjelgek viharjain. —

Oh szent barátság, legszebb érzemény!
Imádlak fényben, áldalak borúban
Bálványzó szívvel függve rajtad én;

S míg mást ábránd, kék, hívság boldogit,
Vidor dalokkal fűzöm koszorúba
Hervadhatlan nemes virágaid.

SZÉP, SZEBB, LEGSZEBB.

Szép vagy oh lány! serdülő korodban,
 A nyiló kor ifju tavaszán,
 Szép, miként a felköszöntő hajnal
 A komor, de csendes éj után.

Szebb erényeid nemes diszében,
 Melly ragyog bár, nem küzd fényleni.
 Legszebb dús jellemző érzetidben,
 Szép hazáért hévvel érzeni.

Ah miként hat ennyi báj szivemre!
 Mint feszíti keblem húrjait!
 Vajha szellemeddel áldaná meg
 Isten e hon sok leányait!!

NÉMA VALLOMÁS.

Kezed kezemben, szép szemed
Reám függesztve ég,
Egész valód remegni kezd,
Csak ajkad néma még;

Pedig miként a bájzene
Ezüst hullámzata,
Szellemdúsan tud zengeni
Szűz ajkid szózata.

De kebled hangosan dobog,
S titkolnod nem lehet:
Hogy senki más, csak én birom
Igaz szerelmedet.

Ne szólj, ne szólj — hagyd élveznem
E több mint földi kéjt,
Hadd istenítse szellemünk
A földi szenvedélyt!

NYILATKOZÁS.

M Megszólalál, és szózatod
 Egy égi hang vala,
 Melly létet alkot, s életet ad,
 Miként az úr szava.
 Egy uj világgá alkotád
 E sívatag kebelt,
 Örömtavaszt derítve ott,
 Hol eddig gyász telett.
 S belé lehelvén csókjaid
 Az éltető hevet,
 Ezer virágot himze rá
 A játszi képzelet.
 Kertésze most a szerelem,
 És istennője — te,
 Derült borult jövője közt
 Dicső egyetlen.
 S derült borult jövője közt
 Imádva szívedet:
 Virágival koszorúzza
 Viszon-szerelmedet.

M E S K Ű.

Mióta érted lángolok,
S viszonzod lángomat,
Gyöngy bennem minden érzet,
Gyöngy minden gondolat.

Leány, ki e szegény szivel
Illy gazdaggá tevéd,
S az olly soká rideg kebelt
Menynyé teremthetéd,

Oh mondd, elég-e ennyi kincs
Betöltni vágyaid?
Hajh mert a késő vágy miatt
Tört eskün sír a hit!

A TÁVOLBÓL.

Még most is érzem ajkaid
 Igéző szózatát
 Egész valóm idegzetén
 Gyönyörrel hatni át;
 S elszálla bár az édes hang
 A szellők szárnyain,
 Lelkem kéjelve andalog
 Magasztos titkain. —
 Angyal vagy-e, vagy földi kép
 Varázshatalmu lény,
 Hogy illy dicsőülés terem
 Érzelmid szent hevén?
 Igen! szép földi angyalom
 Te vagy én mindenem,
 Benned imádja istenét
 Dicsőült érzetem;
 De tőled elszakadva most
 Hiában esdek én,
 Csak ott az üdv, a hol te vagy —
 Csak ott a hit, s remény.

AZ 1844. PESTI TÁBOROZÁS BÓL.

Mért e méla aggály

Mért e könyözön?

Merre szállt körödbül

Szép hölgy az öröm?

Vajh mi bánat érte

Gyöngö kebledet,

Hogy szived bujában

Szinte megreped?

Sejtem én, ha mégis
Sejtenem szabad —
Annyi bús kebellet
Közfájdalmadat ;

Nézd a vándor fecskét
Bárha útra kél,
Boldog feszkin újra
Kéjjel kéjt cserél.

Félre hát a búval
Szende könyező,
Lesz manœuvre ismét —
S hősed visszajő.

Ám te csak sohajtasz,
S ajkad hallgatag ;
A kakuk gonosz lény
Nemde szép alak? —

NÖGYÜLÖLŐ.

Szégyen reád s gyalázat
Elaljasult korcs nemzedék!
Ki elfeledve férfias
Szép méltóságod érzetét,
A nővilág szeszélyinek,
Tavaszként múltó bájinak
Vakon tömjénezzel!
Nem, istenemre, nem!
Vakbuzgó nem leszek soha,
Bálványokat nem ismerek,

S míg bírom karjaim:
Vesztett csatára szállok bár —
De tartja esküvésem,
Oltárait lerombolom. —
Virágzó arcz, égő szemek,
Csókokra termett rózsaszáj
Két sor gyöngyével gazdagon;
Hattyúnyak, líliom kebel
Leomló fürtök árnyiban;
Deli termet, parányi láb,
S tudná az ég — mi minden még?
A gyáva férfiszívnek
Megannyi bűvös maszlaga,
Elöttem játszi bábok!
Ezért csókoljak én kezet?
Esengjek, mint a gyermek?
S miként az alkotó előtt
Alázzam porba térdeim?
Koránsem! — inkább szívemet
Kitépve — — hah mi érzet ez
Villanyként rázva meg valóm
Felérező idegzetét?

Im! körömben új világ nyílt
Szebb s dicsőbb az áloménál;
Szende lánykám édes ajka
Ajkimon remegve lángolt;
Gyóntatómmá lőn legottan,
S a lugasnak lombozatja
Szentegyházzá vált felettünk.
Jaj nekem szegény bünösnek!
Rám dördült az ég haragja.
Két egész nap tiltva lőn őt
Álmaim pogány hitéért
Bünhődő szívemre zárnom.
S ekkor láttam, ekkor érzém:
Hogy csak az bölcs, a ki — alszik!

B. T. K. A. MENYEGZŐJÉRE.

Szép hölgy, te annyi tisztelet
 Dicsőült angyala,
 Oh mondd! mi szende kéjtül ég
 Szemed sugárzata?

Nem szólsz, de értem — értem én
 E néma kéj hevét,
 S meleg részvétellel élvezem
 Szép lelked örömét;

Virúljon az hived karán
 Mint egy örök tavasz,
 S mint véreid boldog köre
 Ugy üdvezítsen az!

De semmi balsors, semmi vész
 Ne dülja édened,
 Hogy nyerni csak, s ne veszteni
 Tanuljon jó szived.

A KIS MERENGŐHEZ.

Tünődve mélán, egyedül
 Tünődve [^] árnyas fűz alatt,
 Szemeibe köny, szűz ajkidon
 Ezer sohaj fakad.
 Mi kínos-édes érzemény
 Lázítja szűd hevét,
 Hogy bujdokolva titkosan
 Keresd enyhületét?

Szerelmes vagy te kis galamb,
 Magadnak is talány —
 Enyhet nem ad többé neked
 Se zaj, sem a magány!
 Kebled viharzó tenger-ár;
 Oh kérd az ég urát,
 Vezérlje biztos part felé
 Üdvednek csolnakát.

EGY ÚRI HÖLGYHEZ.

Szívet és elmét adának
 Néked a nagy istenek,
S felkenének honleánynak
 A magasztos szellemek.
 Szív és elme szép alakban
 Oh mi ritka drága kincs!
S a honért, ha lángra lobban,
 Illy remeknek párja nincs!

Rényid ihletett körében
 A ki ösmer, istenít,
 És a kétkedő szivében
 Ujra élni kezd a hit:
 „Van jövője még e honnak,
 Mert erében ép a vér,
 S ősi fénye hajdanának
 Egykoron még visszatér.“

De a tőled távozonak
 Uj sebek vérzik szivét,
 Mély keserve a valónak
 Szerte dülja szép hitét.
 Itt pazar fény, ott szegény gög —
 Szívtelenség mindenütt —
 S ilyen nemzedéktől várjon
 E borús hon szebb derűt?!

Oh ha bírná szellemednek
 Csak parányát szép nemed,
 Angyalokként lengenének
 Ébredő hazánk felett;

Szép erélyök báj-sugarin
 Égi fény tündöklenék,
 S tetteinket dús sikerrel
 Áldaná meg a nagy ég.

Ámde így, a tetterőnek
 Hasztalan küzd érczkara,
 Mert a részvét szellemének
 Nincs hazánkban még hona.
 S míg a részvét drága-gyöngye
 Minden szívben nem terem:
 E hazának nincs jövője —
 Átok rajta a jelen!

Téged oh hölgyek remekje
 Áthatott a kor szava,
 Érzeményid- s tetteidben
 Szent előtted a haza.
 Ennyi fenység édenében
 Istenül az árva lét,
 És a lantos lelkesülten
 Dalba önti szent hevét.

A HÜTELENHEZ.

A

Az ember élte bánat és öröm,
Parányi kéj, temérdek gyöttelelem;
Osztályomúl a szenvedés jutott,
Érdemlem-é? nem, istenemre, nem!
S hogy eltompuljon minden érzetem,
Üdvöm felett pálczát tört végzetem.

Isten veled reményim báj-hona!
Oly szép volt éltém zöld virányidon;
Most messze tőled, hajh kietlen az,
S némán viraszt felette bánatom.
Méltatlanúl ki még nem szenvedett,
A szenvedésről nem bír képzetét.

Szeretni úgy, a mint szerettem én,
 S szerettetni, miként szerettetém,
 S gyanú miatt megvetve vérzeni,
 Most a midőn czélom mosolyg felém:
 Nyisd meg magát számomra az eget —
 E kárhozat elátkoz engemet!

És én elátkozom a cselszövőt,
 Ki útainkra konkolyt hint vala,
 Hogy a mi szent, legyőzze a gonosz,
 S büné legyen a rény diadala;
 Hogy a mi két hű lelket boldogit,
 Meglopja szép bizalmok kincseit.

De mért panaszlom én keservimet?
 Ki érti azt? s bár keblem megszakad —
 Boldogságom eltiprott gyöngyein
 Lesz-é kinek szemébül könny fakad?
 Szép hűtlenem már régen elfeledt,
 S mások talán megülnék vesztemet.

Isten veled még most is olly becses,
 Leány olly szent még emlékedben is;
 Élj boldogúl, virányos útadon
 Vig lépteid ne sértse bütövis.
 Ah sorsom én hiába kérlelem,
 Rózsák helyett csak tüskét nyujt nekem.

ÁLOM, ÉS VALÓ.

Mint zordon éj, búsan setétül el
 Borús lelkem gyászképzetím ködében,
 S miként az alvó Morpheusz ölében
 Temérdek álom rajzik benne fel.

A multat látom vérző képivel; A
 Itt a jelent, fajultat jellemében;
 Ott a jövőt viharzó szellemében,
 S majd szétreped sejtésin e kebel. —

De mindez álom s vajha az legyen;
 Sírleplet a setét multak felébe,
 S virágozzék gyümölcsre a jelen!

S te isten adj e népnek férfikart,
 Szilárd öszhangzó lelket önts szívébe,
 S felélesztéd a már félholt magyart.

ATYÁM EMLÉKE.

„Az élet útja terhes út,
Tanulj szenvedni“ szólt atyám,
S megáldva elváló fiát
Többé szegényt nem láthatám.

Viselni a sors átkait
Példád atyám majd megtanít;
De látva sírod, azt hiszem
Ezerfelé szakad szívem.

A K Ö L T Ő .

AA költő útain

Virág s tövis terem.

A költő élete

Öröm és gyötrelem.

Bűvös szellemkezek

Vezérlik lépteit,

Leplezve gondosan

Az élet terheit.

Szép álmot álmodik,
Öröklő hírnevet;
Bejárja szelleme
A földet és eget.

Bú s kéjnek egyiránt
Feltárja kebelét;
Részvétellel osztja meg
A szenvedő könyét.

S bár megvetett szegény,
De nem boldogtalan,
A míg dobog szive,
S a míg hazája van.

Oh mert szerelme az,
Mi néki üdvét ad,
Szeretni lángolón
Imádott egy honát.

Szeretni azt, mi szép,
Mi jó, igaz, s nemes;
Zengni a honfi-rényt
S mi dalra érdemes.

Szerel'mre helyzeni
 Reménye várait;
 Mellyeknek örfokán
 Zászlóként leng a hit. —

De hogyha jégkebel
 Találkozik vele,
 Ha látja, mint dühöng
 Ármányos szelleme:

Szívén a gyűlölet
 Pusztító férgé rág,
 S boszúra kéri fel
 Az égnek ostorát. —

Igy él ő; élete
 Félálom, félvaló.
 Öröm- s gyötrelmiben
 Édesden megható.

Magát mikép a tűz
 Akként emészt fel,
 Szent lángja ajkain
 Reszketve lebhen el.

S nevéről míg a hír
Szép dolgokat beszél, —
Sírhalma pázsitán
Zokogva sír — a szél.

VÉGSZAVAM HOZZÁ.

Szép hűtelen bár elhagyál,
     Nem átkozom balsorsomat;
 A vész ha dül, virág helyett
     Nyomában uj virág fakad.
 Te elhagyál, s tán megvetél —
     Kioltom hát szerelmemet;
 De hű részvéttel örködöm
     Derült borúlt jövőd felett.
 Én bírtam első vágyaid,
     Vedd hálám érte bájalak!
 Ki olly dicső, olly szép valál,
     Elég nekem hogy bírtalak. —
 Mit a jelen jó kedve nyujt,
     Boldog, ki bölcsen élvezi,
 Úgyis csak játszi délibáb —
     A szebb jövők reményei!
 De sorsomat nem átkozom,
     Bár megvetéd szerelmemet;
 Lánykám ölen olly szép a lét,
     Olly boldog én — isten veled!

ANAKREONI DALOK.

I.

A POZSONYBÓL MEGÉRKEZŐKHEZ 1844.

Ezer szívem ha volna,
Közöttetek barátim,
Bajtársi multjaimnak,
Jelenkorom s jövődöm
Őszinte részvevői
Megosztanám örömmel.

Csak egy van, egy kicsinyded,
De búra, és örömré
Mondhatlanul fogékony,
S miattatok barátim
Szélylyelszakadni képes.

Vegyétek ezt ujonnan,
Osszátok ujjalag meg
Ezerfelé ha tetszik;
S így engem üdvezültet,
A kéjhalál kegyenczét,
Temessetek örökre
Sírjába kebleteknek,
A legnemesb erények
A tiszta, hű, s igaz szív
Magasztos templomába!

II.

Mi a kebel barátim?
Mérője hév- s hidegnek.
Mig künn a lét viharja
Csattogva zúg felette,
Vagy szende fényt mosolyg rá
A jólét és örömnek
Igéző nyájas arcza:
Benn változó kedélylyel
Tündéri fénykörében
Szent érzeménye rejlik.

Szeretni hát barátim,
Szeretni szenvedélylyel
A hont, leányt, s barátot —
Élvezni, és örülni
A mennyit, és a mint kell,
Ez jelszavam halálig!

III.

Ha máskor is mulatni
Baráti körbe gyűltök,
Csengő vidám pohár közt
A szív kigyúlt hevének
Nagy ünnepét megülni:
A nyílazó kis istent,
Amort a kis csapodárt
Kizárni áldomásink
Gondoszlató zajából —
Óvást teszek ezennel;
Vagy megszököm különben,
Vagy számotokra egypár
Kopott csuhát keríték.

Így, így vidor barátim!
Most már akár viradtig,
Végső lehelletünkig:
Éljen a hű barátság!
Éljen a hű szerelem!

IV.

Azt kérditek ha szép-e,
Ha gazdag-e leánykám?
Fonák beszéd barátim!
Izlésteket ki tudná?
Azt sem tudom ha dús-e?
Nekem felette gazdag,
Mert keble drága gyöngyház;
Nekem nagyon, nagyon szép, —
S ha nékem olly igen szép,
Mit bánom én ha másnak
Rútabb a fúriáknál?

V.

Szelíd az én leánykám,
Szelíd, okos, szemérmes.
Illyennek álmodám őt,
Az engem boldogítót,
Mig álmaim ködében
Boronga ifju éltem.
Most álmaim fölébe
A szebb való köszöntött.

Ah tőle egy mosolygás,
Egy gyöngé kézzel, —
Méz-ajkiról csak egy csók —
Elég, hogy elfeledjem,
Miket botor szeszélyyel
Rám mért az üldöző sors.

Á B R Á N D.

Messze, messze a jövőbe
Szárnyal képzetem,
S feldobog ha titkain függ
Andalgó szívem.

Majd ha már rég sír takarja
Szendergő porom,
Jólét karjain virulni
Látom szép honom.

Látom, végre átaludta
Hosszu éjelét,
Mindenütt a szorgalomnak
Látom szép jelét.

Látom, érzet- s gondolatban
Egy már a magyar,
S célra tör feszült erővel
Minden férfikar. —

Ah de a jelenre térve,
Éj borúl reám;
Pártviszályok ősi átka
Dúlja szép hazám.

Hagyj el oh tündéri ábránd,
Hagyj el engemet!
A való gyötrő keserve
Úgyis eltemet.

MEMENTO MORI.

Ti, kik a jólét dús ölén
Gúnyoltok inséget, nyomort,
S vakbuzgón istenítitek
A bünt, hiú fényt, és gyomort.

Ti, az üres fej, és kebel
De tölt erszények urai!
Tudjátok-e mi a halál?
És mit teszen: lemondani?

Szép, szép élvezni gazdagon;
De szebb élvezni emberül;
Ah szép: a szív s az ész szavát
Követni rendületlenül.

Szép, szép lakozni gazdagon;
De bűn a kéjt bálványzani;
Ah bűn: bitorlott jog felett
A szent erényt eltiprani! —

A jó remélhet csak vigaszt,
Midőn a mély sír szélén áll;
Gonoszt, bitort kétségbe-ejt
Mély sírjánál a zord halál.

VIHARBAN.

Csak zúgj, csattogj, dörögj
Felbőszült fergeg,
Haragod vészitől
Én mitse rettegek.

Rettegjen a gonosz,
Kit lelki vésze hány,
S e két vihar között
Elrémül önmagán.

P É C S E T T .

1845.

Szépen zöldell hegytetődön
A borág,
Szépen nyilik völgyeidben
A virág.
Bárki mit mond, én kelek ki
Ellene,
Itt lehetett a boldogság
Édene. —

Szívet elmét elvarázsol
Kellemed,
Hej de mégis legvarázslóbb
Szép nemed.
Itt teremte nőt az isten
Szende nőt,
Legmagasztosb gondolatját
Hirdetőt.

Bort előmbe hadd tüzelje
Kedvemet,
Hadd köszöntsem jólétedre
Kelyhemet!
És ti lányok, mind megannyi
Angyalok,
Csak reám ne nézzetek, vagy
Még halok.
Egyet kérdek, mit csinál kis
Szívetek?
Hogyha lángol a hazáért
Éljetek!

RABMADÁR.

Hányszor feltevém magamban

Úrrá lenni szívemen,

Hogy, mint a ledér madárka,

Ne csapongjon ágrul ágra

Kéjelegve szüntelen.

Mit nyerék halálra kínzott,

Új meg új panaszra kelt:

„Kinn a szép szabad ölében

A szabadság édenében

Nyilik a rózsás liget.“

S szárnyra kelt a szép szabadban,
De az elme honn maradt,
Nem gyanítva, nem remélve,
Hogy remélett legszebb élve
Élv helyett így kárhozat.

S ím leszälla egy ligetben
Rózsák liljomok közé,
S míg virágra száll virágról,
Büvös dal zeng a bokorból
Syren-ajkakon felé;

Elmerülve ennyi kéjben
Lépvesszőn ragadt szegény!
Most örömmel vissza térne,
Érzi, hogy csak szenvedélye
Túlcsapott határcörén.

Boldog a kit ész vezérel
A kebel tusáiban;
De ki rabja lön szívének,
S nincs reménye szép hitének,
Az szegény, boldogtalan!

N. B.

Ártatlan mint az ujszülött;
Jó és kegyes, miként az ég;
És szép, minőt a képzelet
Hatalma sem teremte még.

Ha tudná ennyi kelleme
Mint elbűvölte lelkemet,
Gúnyolna más, de ah tudom —
Ő szálni fogna engemet.

H O Z Z Á.

Könyezni láttalak
Szép szenvedő alak,
Miért? nem kémelem,
Az úgylis rejtelem.
A női szív talány,
De meg nem fejthető,
Majd sír, majd kéjre gyúl
A mint tetszése jő; —
Dacz, ingerült kedély,
Ezernyi vak szeszély,

Tetszvágy, szineskedés,
Ármányos cselvetés,
Szintűgy miként a bú
    E lelki szörnyü kín
Büvös varázsszal ég
    Feláradt könyein. —
De megbocsáss leány,
Ha vétkezém talán —
Ha szent részvét helyett
Sértém erényidet.
Ki olly magasztosan
    Jellemszilárd, mint te,
Szent annak bánata,
    Gyöngy minden érzete.
S lelkemben felmerül
    A méla gondolat:
Boldog sírjában is,
    Kit illy lény megsirat.

GYÖNYÖRÜSÉGEM.

Mint egy regényes völgy ölen
Az illatos virány,
Csendes körödben úgy virulsz
Te édes-kedves lány.
S miként a természet buvár
A tarka völgy ölen,
Szép arczod bájvirágain
Olly kéjjel függök én. —
Angyalszelíd virágzó arcz!
Szép lélek záloga,
A nagy mindenségnek te vagy
Legfényesb csillaga.
Te vagy egyetlen mindene
A föld lakóinak
Öszpontja a mindenható
Remekcsodáinak.
Oh engedd rajtad lengeni
Elbájolt lelkemet;
Kettős gyönyör felejtteni
A szenvedéseket. —

ÉN, ÉS Ő.

MMagasan állsz felettem,
Tört szívvel érzem;
De imádnom szép lelkedet,
S gyászolnom szent érzelmimet,
Ki tiltja el nekem?

Oh az előítélet
Hatalmas hydrafő!
A léttel gúnyjátékot űz,
S megtörni őt, hiába küzd,
A józan ész s erő. —

Légy hát bús sírhalommá
Örömtelen kebel!
Hadd hamvadjon el szívem ott
Egy létreeszmélt tetszhalott
Minden gyötrelmivel.

ÉLETEMBŐL.

Ha látom a dölyfös kevélyt,
Miként ha más nap sütné rá,
A népre — melly miatta teng —
Mi megvetőleg néz alá;
Ha látom, mint mellőzi azt,
Ki színaranytól nem ragyog,
Fennségben ég boszús valóm,
S nem érzem, hogy szegény vagyok.

De hogyha embertársamat
Nyomorral látom küzdeni,
S nincs ember annyi dús között
Keservkönyét letörlni:
Lázadt kedélylyel ekkoron
Rájok s magamra gondolok,
S tehetlenségem érzete
Azt súgja, hogy koldus vagyok.

KÓRÁLLAPOT.

E_{sz}Eszmélek teremhet
 Hazám olly gyermeked,
 Ki büszke megvetéssel
 Gúnyolja szent neved?
 S emlődön olly kegyelten
 Ápolhatod-e azt,
 Ki minden dobbanásra
 Szivedből vért fakaszt?
 Igen te jó s kegyes vagy,
 De sorsod átkozott,
 Saját szülötteidben
 Olly árva s elhagyott.
 De él az ég haragja
 Sújtó villámival,
 S a hűn vesztett csatáján
 Dicsőbb a diadal.
 Istenkezek vezérlik
 A szent ügy bajnokát.
 Hűtlen fiak s leányok
 Örök jó éjszakát!

SZÜLETÉSEM NAPJÁN

ÉLETEM XXIV. ÉVÉBEN.

Túl a zajos Tiszának partjain,
Az alföld messze nyúló térein,
Hol a hegyet csak névről ismerik,
S a lángoló nap rekkenő hevében
Szétszórt ligetek hűvös árnyain
Nyírvízzel oltja szomját a csikós:
Ott láttam én először a napot. —
Most messze roppant köhalmok között,
A fényüző világ hívságiból
Feléd repes a képzet szárnyain
Keserv s gyönyörtül reszkető valóm. —

Oh gyermekéltem szép tündérhona,
Ha rád s benned magamra gondolok
Szememben öntudatlan könny fakad! —
Látom a fürge gyermek vágyait
Miként előzik jó szüléi meg;
Látom minő kegygyel mérsékelik
Iránytalan csapongó lánghevét;
S miként vezérlik minden lépteit
A jó s igaz kimért ösvényein.
Áldott legyen a szív, melly így szeret!
Áldottak az illy ápoló kezek! —
Majd a szabadban képzelem magam,
Jobbomba' lépes táska könyv helyett.
Balomban a börtönzött tengelicz;
S ha ollykor egy lépemre tévedett,
Ki írja le mondhatlan örömem?
Enyém lön ekkor a széles világ,
S ki harczban egy fejedelmet elfogott,
Én véle nem cserélendék vala. —
Majd társaimmal, vélek, játszadozni,
Udvar hosszában üzzük a csigát;
Fel a magasba sárkányt röptetünk;
Labdát verünk; hármaztatunk pigét,
S eget hasít harsány „victoriánk“

Oh szép világ, boldog gyermekvilág!
 Aranyidő csak kebleden virúl,
 S ha ott sem, úgy e földön nincs helye.
 Korán, korán — lekelle mondanom
 Gyönyöreidről; most is érezem
 Anyám könnyűt égni arczomon,
 És hallom bús keblének szózatát:
 „Kedves fiam ha ismét látlak-e?“
 De jó atyám az edzett férfiú
 Köny nélkül áldá meg a távozót,
 Ám arcza dult vonásin olvasám:
 „Csak szenvedés az ember élete!“
 Jött a gyümölcsös ős; én rabmadár
 Csak messziről titkon sohajtozám
 Kezem-ápolta kis tempénk felé.
 Jött a tavasz is ifju bájiban,
 Dagasztva a folyók hullámain,
 Kéjt s életet gerjesztve mindenütt
 Gyönyörrel a boldognak gazdagon;
 De én szegény, boldogtalan valék. —
 Sejthettem-é, hogy a harang szava,
 Melly olly szokottan zúga még fülemben —
 Honn jó atyám halálát hirdeti?
 Ez hát jutalmad szent polgárerény,

Hogy elvérzésig vijjon a kaján?!
Azóta — — oh ha visszagondolok —
De szűnj meg árva szív panaszlani!
Mit ér a könny, mit ér a fájdalom,
Ha nem segíthet multjaink baján?
Vesd önmagadba biztos horgonyod;
Kisérd őrszemmel a jelent s jövőt;
Küzdj lelkesülten s csüggedetlenül;
Ugy szép a lét, ha küzdeni tanult,
S önérzetének fénysugariban
Győz, vagy bukik — övé a koszorú!

A SZABADSÁGHOZ.

Hitem szerint kimondom én,
Mi vonz feléd szűz égi lény?
Olly nagy, s dicső mért vagy nekem,
Százszorta több mint életem?
Mert lelkesült szép szellemed
Napként ragyog létünk felett.
Sugáritól remeg a vész,
Körötte kedv s jólét tenyész,
S mert ennyi üdv szent kútfeje
Feletted a jog istene!

De fáj szívem oh fáj nagyon!
 Hamvad a tűz oltáridon.
 Aranykorunk megváltozott,
 Erőszak űz erőszakot.
 S ránk dördülvén a boszus ég,
 Őrangyalod eltávozték. —

Mi vagy te most szüz égi lény?
 Átkos gyilok ezrek kezén.
 Önzés dühöng zászlód alatt,
 S egymásra tör a durva had;
 Csupán neved él közte még,
 Szép szellemed száműzeték.

Ah mondjam-e, hogy nélküled
 Az üdv s öröm gyászszá leend;
 Koporsóvá a honfiszív,
 Hol élte száz halállal vív.
 S a hon maga, a drága hon —
 Egy puszta sír, egy puszta rom.

Jer vissza hát szüz égi lény,
Jer üss tanyát hazám ölén;
Vagy altasd el bús életem,
Ha végbucsút kell zengenem.

---

* BARÁTOM EMLÉKE.

Multis ille bonis flebilis occidit,
Nulli flebilior, quam mihi!

Horat.

Hiába kérlelém tehát
 Esengve az eget?
 Örökre válunk kényszerít
 Az ádáz végezet.
 Olly hű, igaz, s nemes barát,
 Hazám olly hű fia —
 Szivemnek tőled ah mi kín
 Örökre válnia.

---

*) Kerner János orvos-tudor, a Szt. Rókus sz. polg. kórházban al-
 orvos, tudományos buzgalmának áldozatául esett f. é. téli hó
 12. élete 26. évében.

Együtt viseltük viharos
Éltünknek terheit,
Közös gyönyörrel élvezők
Derültebb perczeit.
S átküzdvé egymás karjain
Létünk tavaszkorát:
Sovárgva lestük szebb jövőnk
Reménydús bíborát.

A sors igaztalan bíró,
Ront, bont, de mitsem ad;
S dúlt üdve gyászos romjain
A szív ha felriad:
Velőt fagylalva felkaczag,
Részvétlen elrohan,
S méltatlanokra szór kegyet
Szeszélye untalan. —

Nyugodj békével drága lény
Korán kiszenvedett,
Ki ösmert, híven tiszteli
Örök emlékedet.

És én — tört szívvel gyászolom
Örök fájdalmamat,
Mig érted, lelkem jobb fele —
Mig érted megszakad.

II.

Búsan magányosan
Járok kelek.
Alig ösmernek rám
Az emberek.
Részvételt kérdezik
Mi a bajom?
De én lelkem baját
Elhallgatom.

Ki érti ugyanis azt?
Ki érezi
Mit tesz olly hü szívet
Elvesztteni?
S míg ekként titkolom
Keservemet,
Nem győzöm törlni
Könyűimet.
Ne jöjjetek felém
Jó emberek,
Csak kínozz engemet
Részvétetek.
Ne jöjjetek felém
Jó emberek,
Az én szívem nagyon —
Nagyon beteg.

III.

Álmatlanúl virasztom át
Az éjeket,
Szivemből a szép nyugalom
Száműzetett.
Borúsan teng valóm a lét
S nemlét között,
Rideg köréből az öröm
Kiköltözött. —
Darvak fecskék ha elszállnak,
Közelg a tél;
Derült lelkem szép édene
Mivé levél?!
Derül-e még egykor reád
Uj kikelet?
Oh érzem, hosszú — hosszú lesz
Fagyos teled.

IV.

A merre fordulok, csak őt
Siratják mindenütt,
S részvétök árva szívemen
Uj vérző sebet üt.

S mig így nemes barátomért
A részvét gyöngye hull:
Engem siratnak mindenütt
Bár öntudatlanúl.

V.

Jönek, s haladnak a napok;
Én szívem kémelem;
Szegényt az egykor olly vidort
Alighogy fellelem.

Lassú verése hirdeti
Lehangolt életét;
Meggattanásig érzem
Feszülni léterét.
S kérdőre átkok közt vonom
Az ádáz végzetet,
Egy olly dicső lény ellene
Mikor s mit véthetett?
És én magamra bösz dühét
Mi által lázítám,
Hogy végvesztemnél is sulyosb
Csapását mérte rám? —
De elhül ajkimon kitört —
Boszús hevem,
Ha átélt napjaink felé
Száll képzetem.
Oh ekkor áldom szent porod
Nemes barát,
S legott enyhülni érzem
Szívem baját.

VI.

Szegény valál, de fejedelmi
Kincstár volt kebeled;
Peru kincsénél többet ért
Kiképzett lángeszed.

S ím, ennyi szellem-kincs-tömeg
Fejlett virágiban
A hon- s az emberiségnek
Örökre veszve van!

Jertek bajtársim, s mind, kik az
Észt, rényt becsülitek:
S a szép lélek fenységiről
Sírhalmán zengjetek!

ÉLETEM KÉPE.

KIRÁLYI PÁLHOZ.

Eltemettem, kedves barátim,
 Egy-magad vagy közülök csupán;
 Csak te rajtad függ most árva éltém,
 Mint hajó függ mentő horgonyán,
 Te vagy éltém lelke, üdve, fénye,
 Dúlt szívemnek egyetlen reménye.

Türni, és szenvedni véled együtt
 Megtanultam, ah nagyon korán!
 A tavasz-kor elrepült felettem
 S még örömrül alig álmodám;
 Hogyha volt is némi kis örömöm,
 Halottimnak s néked kell köszönnöm.

Tette hí most terhes férifipályám —

Tenni szép, de végtelen nehéz.

Te a Múzsák felkarolt kegyencze

Már is tetteid fényében élsz;

Véled a sors vesztett harczra szálla,

Hány-vet engem szüntelen dagálya.

De lenyügzöm én is vak szeszélyit,

Gyáva csüggedést nem ismerek.

Nélkülözve tűrök és cselekszem,

Míg erejim meg nem törtenek.

Hálám s könyvem szent halottaimé,

Éltem embertársaim- s hazámé. —

Jer barátom szellemdús körödben

Enyhülendnek lázas érzetím,

Fennkölt lelked ihletett hevénél

Felszikkadnak omló könyeim.

Te vagy éltem lelke, üdve, fénye,

Dúlt szívemnek örökzöld reménye!

EPIGRAMMÁK.

BUDA-PEST.

Éden gazdag ölen kivirágzott rózsabokorként
Diszlenek édes hon szép anyavárosaid.
Illatozó ambrát árasztanak el körülötted,
S gazdagon ellátják mézzel a méh-köpüket.
Ah de virágai közt mi sűrűn szállong a darázs-
faj!
Melly csak dongani, csak szűrni, s emész-
teni tud.

II.

Ös Buda egy nősző, Pest egy deli lányka,
örökké
Egybekötendők már a Duna árja felett.
Áldott légyen a láncz, melly egybefüzendi sze-
relmök,
S nemzzenek a honnak ép szivü magzatokat!

HONI ZUHANY.

Graefenberg zuhanyát mért úgy dicsérned elöt-
tem?
Nemzeti van nekünk pesti valódi magyar.
Jer velem a járdán mikor olvad a hó a tetőkön,
S majd, hogy alig bírod, úgy zuhanyozza
fejed.

HIVATÁSUNK.

Hogya borús jelenünk van-e mért szebb mult-
nak örülnünk?

Vad s rideg éj közepén hint-e a nap sugarat?
Vagy csak tespedjünk könyezve a gyászos idő-
kért?

Áldást szerze-e már a szakadatlan eső?
Tenni legyen létünk hivatása leküzdve hibáink;
Tenni — nem enni tehát, s vinni — nem
inni csupán!

A PIPERKŐCZ.

Hajfodrástól jő divatos fürtökkel az urfi;
Szép a virág, de ha mag nincsen alatta, mit ér?

II.

Régi nemére magyar, magyar-e jellemre? ne
kérdezd;

Dalja olasz; német s francia nyelve, de rossz.
S ím őt míveltnek fenn hangon hirdetik; oh hon!
Benned e míveltség vésteli kórjelenet.

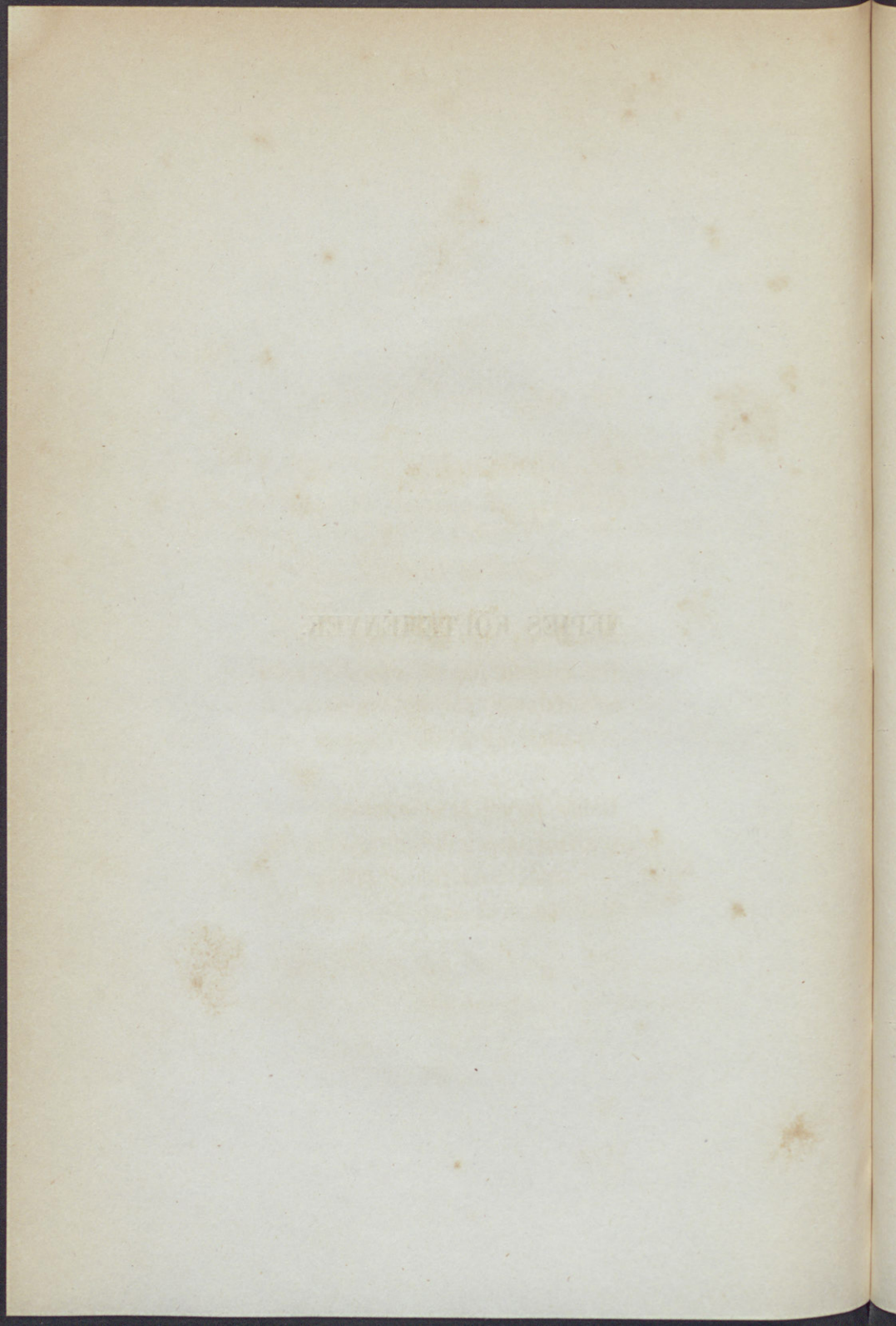

„MARI, AZ EZRED LÁNYA.“

Látván Marcsa, minő tetszést arat a katonás
hölgy,
És megirigyelvén Schodelné szép diadalmát,
Mit tesz? az ezredhez vendégszerepekre szegődik. —

NÉPIES KÖLTEMÉNYEK.

D A L O K.

Verőfény süt a faluban,
De határán jégeső van;
S a faluban bár dél vagyon,
A nyári lég hűvös nagyon.

Habár nyugodt tekintetem,
Gyászol az én beteg szívem;
Gyászol az én beteg szívem,
Mert sír fedi szép kedvesem.

II.

Leány, midőn reám veted
Csábító két kökény szemed,
Egy kínosédes érzelem
Majd szétrepeszti kebelem.

Oh hát vagy gyűlölj, vagy szeress,
Csak így tovább ne hitegess ;
S ha nem szeretsz, édes csalfám
Olly ingerlőn ne nézz reám.

Ne nézz reám, tekinteted
Megöl, meggyilkol engemet.
De mit látok, ölembe dűlsz,
Szegény szívem most idvezülsz!

III.

Mi szebb, mint éjszakán
A fénylő csillagok,
Ha nem babám szeme
Midőn felém ragyog?

Rám néz, egy szót se szól,
Már tudom, mit akar;
Szemébül olvasom,
Hű szíve mit takar.

S bár gyakran hibáznak
A csillagvizsgálók,
Pár szemcsillagából
Én valót olvasok.

Onnét olvasom ki
Egész boldogságom;
S mi kell több énnekem
E széles világon?

IV.

Kibujdosnám, de mit tegyek?
Azt mondják, hogy a föld kerek.
S ha igaz, hogy forog is még,
Úgy csak alám gördül mindég.

Kibujdosnám szegény fejem —
Mint az árnyék búm is velem,
Hol nincs hamis csalárd világ,
Csak víg madár, s piros virág.

Ollyan a lány mint az óra,
Száz közt alig lelsz egy jóra;
Szép van elég, de mit ér az?
Virít s mulik mint a tavasz.

Ollyan a lány mint az idő,
Változékony, mint kedve jő;
Szép volt babám, szép a gonosz,
Felesapott a katonákhoz.

De félre bú! van lány elég,
Tán jut egy jó nékem is még,
Ki mint a nap virradóra
Derűt hozzon bánatomra.

V.

Nem mind arany, a mi ragyog;
A ki gazdag, nem mind boldog,
Sok ki szegény, de nem koldus,
Boldogabb mint számtalan dús.

Én is szegénynek születtem,
Mégis boldog gyöngyéletem.
Van egy hazám, egy istenem,
Egyetlen hű szerelmesem;

Van egy maroknyi birtokom,
Aranykalászszal gazdagon;
S elégedett, nyugodt vagyok,
Minél többet nem óhajtok.

Ki dúsabb hát mint én szegény
De szorgalmas parasztleány?
S ki boldogabb, ha majd eljő
Az aratás, az eskető?

VI.

Addig öröl a malom,
Míg hullat garatja,
Hadd beszéljen a világ
A míg kedve tartja!

Már biz én nem titkolom,
Hogy nagyon szeretlek;
Hogy maholnap angyalom
Oltárhoz vezetlek.

VII.

Piroslik már, de keserű
Még a som,
Durczás leány az én csinos
Galambom.
Illyen minden fiatal lány,
Ki bánja?
A legénynek csak fittyet hány,
Hadd hányja!
A ki okos pipára gyújt,
S nem busúl;
A piros som nem sokára
Megpuhúl.

VIII.

Nem kell nékem senki lánya,
Gonosz mindnek a zuzzája;
Megesküdnél, hogy hű hozzád,
Pedig nem ér egy hajtófát.

Istenadta vászon népe,
Törődjék a manó véle!
Felcsapok én katonának,
Lóra termett szép huszárnak.

Akkor ha majd sírnak értem,
Sorra mindet kinevetem;
Mugsugom, hogy a farsangon
Több marad egy lánynyal otthon.

M O N D A

MAGYAR MISKÁRÓL.

Húzza Csóri keservesen a nótát,
Tánczra viszi Magyar Miska babáját;
Magyar Miska nem a legszebb legény volt,
De szép táncza hetedhét országra szólt.

Andalogva járja Miska a lassút,
Boldog a lány, ki most hozzá közel jut.
Hej de mégis legboldogabb babája,
Száz meg száz szem irígykedve néz rája.

Magyar Miska összecsapja vas markát,
Tágulni kezd körülötte most a gát;
Tapsolása széles kedvét hirdeti,
„Húzd rá Ferke talpam a föld égeti!”

Csóri Ferke meggyántázza vonóját,
Talpa alá rántja kedves nótáját;
Miska pedig lelkesülten felrobog,
Mint az orsó jobbra balra úgy forog. —

Előugrik most egy nyalka czimbora,
Sokat öntött szegény tán a garatra;
Mitse kérdez, Miskának csak fittyet hány,
S csókja lángol a barna szűz ajakán.

Bámul a nép, s nézi merre jobb az út;
Az én Miskám nyakon csípi a fiút,
S olly keserves medvetánczra hajtja őt,
Hogy keselynek látja azt is a mi rőt.

Még ez hagyján! — de úgy repül kifele
Hogy az ebrúd darabokra tört bele; —
S ekképen lőn szójárássá hazánkban:
„Fogd meg, bajtárs, amúgy magyarmiskásan!”

B O S Z Ú.

Forrón süt a napnak égető sugára,
Heverész a bojtár zöldfák árnyékába'.
Forró a nap heve, de forróbb szerelme,
Lángoló szívének első gerjedelme.

Csak méláz, andalog, hallgat furulyája,
Elszórtan tévedez a ligetben nyája;
S míg így ringattatik boldog képzetében,
Hirtelen zaj támad az erdő szélében.

Ott terem a bojtár legottan a zajra,
Mert minden ok nélkül nem ugat a kutya.
S mit lát, talán rablót, vagy elvérzett bárányt?
Igen ám, más karján a hűtelen leányt!

Néz, bámul a bojtár alig hisz szemének,
S fellobban haragja kijátszott hitének;
Ott áll a leány is esengve néz rája,
De őt a bojtár most nem hallja, nem látja.

Szörnyü fájdalománál boszúja még szörnyebb;
Egy kurjantására ott terem a sok eb,
Riadvá követik gazdájok intését,
S az elrémült legényt dühöngve tépik szét.

Ájultan esik le a leány lábáról,
Halálos veríték pereg homlokáról;
De rá se néz a bús bojtár boszujában,
Elmegy, elbujdosik a széles világban.

PUSZTAI KÉP.

Laczkó Laczi híres legény vala,
Három betyárt legyőzött egy maga.
Józan fejű, sugár vállas gyerek,
Hevült fázott érte a lánysereg.

Füredtől Debreczen jó kis futás,
Közöttök Hortobágy az állomás.
A csárda rossz, de még rosszabb hora,
Isten neki! van szép gazdasszonya.

S így bármi rossz csapláruram bora,
Betér reá a sok hű czimbora;
Most is három ugyancsak emberül
Forog a lány s a pintesek körül.

Belép Laczi, megugrik a leány,
Mert titkon ég a szép legény után;
De a fiúk „Isten jó nap“ helyett
Illy tréfásan kezdik beszédöket:

„Sok marha jár e két helység között,
Egyikmásik ide is béköszönt!“
Isznak reá, s nevetnek gúnyosan,
„Látom biz azt!“ zúg Laczi boszusan.

„Mit látsz bagoly? szólj; vagy kifut szemed!“
„Ej hagyjuk őt, látjátok mint remeg!“
A két első ekkép incselkedék,
De ez Laczit nem hozta tűzbe még.

Ám nagy hetykén szól az utolsó is:
„Vígabban hajt járt úton a kocsis;
Hallom fiú! hogy szép menyasszonyod,
Bevárlak itt mikorra meghozod.“

„Nos vége már hitvány vesztebek?“
Dűlfül Laczi mint zúgó fergeteg;
S úgy szórja ki őket az ablakon,
Hogy futni kezd ki sántán ki vakon.

S ő mint a nyíl tovább tovább halad,
Míg megpihen egy szűk fedél alatt,
Hol bájosan mint a kelő sugár,
Reá a szép, a boldog mátká vár. —

Laczkó Laczit becsülte a világ,
De rettegé a híres Hortobágy;
Itt üzte ő vészes kalandjait,
Megtisztítván sok gasztól útait.

LEÁNYVÁR.

Jobbfelén az ősz Dunának
Bortermő hegyormokon,
Büszkén állott Batinának
Fényes vára egykoron.
Rút vöröshajú kisasszony
A dús Márta bírta ezt,
Elcsigázott árva népén
Valóságos kíntereszt.

Sírt a nép, de nem hallá meg
Senki jajgató szavát,
Vérkönynyel keresztelé meg
Kínra nemzett magzatát.
Barma nem volt, maga szántá
A legázolt földeket,
S fáradalminak jutalma
Aratáskor szalma lett.

Ámde bár arany- s ezüsttől
Csillog fenn az őstanya,
Az örömnök s boldogságnak
Elkerüli angyala.
Benne a vöröshajú lány
Mérgiben majd megfakad,
Hogy kivenni pártájából
Völegénye nem akad.

S a mint isten ember ellen
Átkot zúgnak ajkai,
Rőt hajához forr a párta —
Iszonyatos hallani!

S vélnétek, hogy térdre omlik
 Engesztelni istenét?
 Oh nem! romboló haragja
 Százszorozza vad dühét.

Négyfogatu hintájával
 Mint a szélvész szárnyra kel,
 S a szegény pór ért vetésin
 Gunykazajjal vágat el.
 Honn pedig — követve híven
 Álma szörnyü jóslatát —
 Népe könyében föröszi
 Átokülte rőt haját.

De nyomán az ég haragja;
 A panasz Budára hat,
 S Mát yás büntető hatalma
 Ott terem a vár alatt.
 Futva fut, de nincs menekvés,
 Hasztalan fut, nincs hova —
 S megriasztott négy lovával
 Elnyelé az ősz Duna.

Intő példa: hogy tiszteljük
Véreink közös jogát,
Mert van isten és igazság
Megboszulni zsarnokát.

Így lőn a vörös leányról
„Leányvárrá“ Batina;
S lenn a révnél, hol kifogták,
„Vörösmart“ így támada.
És a nép szent buzgalommal
Dicsérve az úr nevét,
Most is áldva áldja Mátyást
Az igazság emberét.

HARSÁNYHEGYI ÖRDÖGSZÁNTÁS.

Hol áldott Baranyánk az ős Dunára dül,
S ennek hullámival a Dráva egyesül,
Köztök miként egy hős koszoruzott feje,
Büszkén emelkedik a Harsány teteje.
De míg setétpiros vér serked oldalán,
Sziklái ránczokba szedődnek homlokán,
Csörögve lejt alá könyének özöne,
Felhőkbe meredez bozontos üstöke,
És délnyugat felé fordítva bús arczát —
Nem nézheti Mohács siralmas piaczat!

A „hol volt, hol nem volt“ tündérhajdanában
Egy anyó lakott itt e sziklák aljában;

Rút volt mint az éjfél, zordon, és mogorva,
De annál igézőbb volt a bájos Harka,
Minden szépnek, jónak legdicsőbb remekje,
A vén agyafúrtnak egyetlen szülöttje.
Mért bujdoklott véle anyja e magányba,
Nem nehéz bejutni a dolog titkába.
Míg a nép falvából ki nem üzte, mért fejt
Szerte minden asszony olly gyakran véres tejt?
Mért hogy a kit egyszer merően megnézett,
Öreget, vagy ifjat tüstént megigézett?
Honnan annyi pénze, hogy számát se tudja?
Miért kopott úgy meg pemetéje rúdja?
S hogy ne mondjak többet, egy olly rút banyának
Hogy lehet szebb lánya, mint tán a királynak?
Úgy van, úgy, boszorkány volt e vén anyóka,
A ravasz rókának fajzata is róka.
S így szegény Harkának mit használt szépsége?
Mit használt, hogy szive tiszta hévvel ége?
Elborúlt örökre az ő napvilága,
S pusztulásnak indult hervadó virága. —
Egy szép tavaszi est enyhe alkonyában
Így szól anyja hozzá szigorral szavában:
„Halld leány a végzet mit rendelt felőled,
Húszadik évemben meg kell válnom tőled.

Még az éjjel eljő a hatalmas lélek,
 A kinek bölcsődben már eljegyezélek.“
 Szólna többet is még, de nincs a ki hallja,
 Ájultan hull össze az elrémült Harka;
 De mikorra meg tér vesztett eszmélete,
 Anyja már szelídebb arczczal áll előtte.
 „Jer hadd csókolom le könyeid szemedről,
 Nincs ki elszakítson tégedet szivemről;
 Átkozom a perczet, mellyben eladtalak,
 De esküszöm néked, hogy visszaváltalak.“
 S rettegés remény közt hagyva bús leányát,
 A setét pokolnak veszi rögtön utját.
 Hallja messziről már mint zsibongnak ott lenn;
 Látja, mint sűrögnek minden szögletében.
 Készül a hatalmas menyegző javában,
 Mellynek mássa nem volt még az alvilágban.
 Mint esett, miként nem — elég annyi hozzá,
 A pokol királyát fogadásra bírá:
 Hogy minden jogáról le kell mondania,
 Ha k a k a s s z ó l t á i g Harsányt fel nem szántja.—
 S ezzel vígan tére vissza barlangjába,
 Hol a remegő szüz majd meghalt bujába’
 Diadalmas hévvel kapcsolá szivére,
 S enyhítő irt nyújta vérező sebére.

Ám azért a sátán sem nagyon törődék,
Szörnyü bár a munka, néki az csekélység!
Egy tüzes macskával, egy tüzes kakassal,
Három lábnyi széles izzó szántóvassal,
A kemény sziklákat úgy hasgatja rendre,
Hogy a félhegygyel már készen volt éjfélre. —
Látja ezt anyókánk, iszonyodva látja,
Vérvegyes habot túr átkozódó szája.
Mit tegyen most? addig küzd, töpreng magában,
Míg egy csel fogamzik furfangos agyában.
Ott terem legottan a közelhelységbe',
Titkon bélopódzik egyik ketreczébe,
S olly hiven zeng ajkán a kakas danája,
Hogy ezer rikoltás viszhangzik reája.
Hallva ezt a sátán fellobban haragja,
A hegynek egy részét Berementhez dobja.
S szörnyü szégyenében vesztett fogadással,
Eltünt mindörökre egyetlen ugrással.
Ámde látni most is, hol hiába szántott,
Zordon pusztaság ül Harsány oldalán ott.
Látni, hol pokolra süllyeszté a szégyen,
Forró víz buzog fel most is e vidéken.
Harka bűnös anyját itt térítvén jóra —
Hévvizén Harkánynak áldás leng azóta.

PÜNKÖSDHAJNAL.

Szathmár s Bihar határán

Hajdan egy őslak állt,
Benn zsarnok úr tanyázott,
Gúnyolva a halált;
Egész faját kiirták
A büntető egek,
Mind hasztalan, szívét ez
Nem rendíthette meg.

Csak ő élt a világnak,
S magának terhire,
Szegény alattvalói
Roppant gyötrelmire.
Dözsölni már kifáradt,
Nyugodni nem tudott,
Elátkozá dühében
Az éjet és napot.
De mégis, hogy korán már
Enyhítse perczeit,
Megkezdeté legottan
Szokott gyönyöreit;
Karszékiben heverve
Szétharsogott szava,
S lesé, kin teljesülend
Pogány határozata:
„Ötven bot annak, a ki
Utólsó érkezik,
Midőn az úrdolgára
Kapum megnyitattik!“
S jaj a szegény parasztnak
Utólsó a ki volt,
A somfa pattogása
Két vármegyére szólt!

S az árva nép remegve
Munkára szélyyedett,
Átkozva dúlt szívében
A kínos életet.

Az égi büntető kéz
Titokban működik,
S elébbutóbb, de egykor
Szentül megérkezik.
Pünkösdelőtti estve
Kél a parancsolat:
„Száz bot, ki a dologról
Pünkösdkor elmarad!“
S alig hasad a hajnal
Piros Pünkösdnapján,
Tolong a nép busongva
Az öslak udvarán.
Viszik már az utólsót
Bühödni büntelen —
Midőn egy nyalka ifjú
Lóháton ott terem.

Lobogós inge gyolcsból
Fehér miként a hab,
Fején szintúgy virágzik
A bokrétás kalap.
S a mint előbbre ugrat
A zsarnok úr felé,
Kemény hiénakeblét
Ekképen kérlelé:
„Bocsánatot, kegyelmet!
Gazdámat ápolám,
Tegnap halálra kíznák
Hajdúid a tanyán.
Helyette én jövök most,
Parancsolj ím velem —
Csak késtemért ne büntess,
Bocsánat, kegyelem! —“
Nem hall az úr, de jól lát,
S dúlfúl: „hitvány paraszt!
Lovával méneseembe —
Deresre a pimaszt!“
És jönnek a poroszlók;
Az ifju talpra kel,
Bocsánatot, kegyelmet
Most már nem esdekel.

Nézése, mint hegyes tör,
A szív mélyére hat,
Tekintetén a fenség
Egy félistent mutat;
„Vérszomjazó vadállat!
Isméred-é e jelt? —“
Szól félrevonva mellén
A titkoló lepelt;
„Rettegd a szent igazság
S a törvény boszuját!“
Szól ujjalag kitérván
Királyi bíborát. —
Bámulva áll körötte
Az elbűvölt tömeg,
Hű lelke lángol arczán,
Szemében köny remeg.
S imája szent hevével
Bételnek az egek:
„Mátyás királyt, atyánkat,
Az isten áldja meg!“

BALLADÁK ÉS ROMÁNCZOK.

REMARKS ON THE HISTORY OF THE

The history of the...
The first...
The second...
The third...
The fourth...
The fifth...
The sixth...
The seventh...
The eighth...
The ninth...
The tenth...

BÁNK BÁN.

Dús termében setéten ül
 Gertrúd a népanya,
 Mikéntha népe könyein
 Tört szívvel aggana.
 De ah — hol eszköz lett a bűn,
 Hol úr a szenvedély,
 Csak szolga ott a szent közügy,
 Csak önkény ott a cél.

Gertrúd agyában, mint a szirt,
Erős határozat ül:
A nőerénynek bukni kell,
Bár ég s föld összedül! —
Megnyilnak bíbor ajkai
Szelidkegyelmesen,
S Melinde hős Bánk szép nején
Örültség van jelen.
Angyalszelíd tekintete
Viharzón elborúl,
S határozottan kél a hang
Vonagló ajkirúl:
„Nem, nem királyné! meghalok
Ha kéred éltemet,
De hü magyarhölgy, nem tudom
Megtörni eskümet!“
S midőn kigyúl hevesben is
A fellázadt kebel,
Szüz ajkinak nemes hevét
Erőszak fojtja el. —

II.

Budán az ősi várba' fenn
Gyászt hirdet a harang,
De gyászt nem ölt a néptömeg,
Nem hirdet semmi hang.
Miért tehát e tompa zaj?
Ki ő, a nagy halott?
Gertrúd a szép királyi nő,
A meggyilkoltatott.
Gertrúd, kiben a nőerény
Ha végkép nem hal el,
Hű népe a gyilkos dőfést
Szívével tartja fel.
Sírnak felette magzati,
Keserg az idegen;
Csak népe nem, a bús magyar,
Csak ő áll hidegen. —
A nép szerelme drága gyöngy,
Bizalma drága kincs;
Trón, és bibor csak átok úgy,
Ha két illy gyöngye nincs!

III.

Királyi méltósággal ül
 Hős Endre trónusán,
 De lelki vész borúja leng
 Redőzött homlokán.
 Körötte hős országnagyok
 És Bánk a nádor áll,
 S kérdő jelként ül arczukon
 Az — élet vagy halál —
 Ki az, kit felhí a király
 És törvény szent szava?
 Hős Bánk, a dult hon s dult erény
 Vérboszus angyala.
 Arczán a tiszta öntudat
 Nyugalma ünnepel,
 S a hódolat minden szaván
 Szent hévvel árad el:
 „Uram király! hogy asszonyát
 E kar meggyilkolá,
 Dúlt üdvem mélyen érezi
 Mi méltó volt reá.

De ím — a boszu fegyverét
 Trónodhoz nyugtatom,
 S a törvény szent ítéletét
 Nyugodtan hallgatom.
 És Endre bár kegyelmet int —
 Dúlt arczán írva áll:
 Így jár ha népét mostohán
 Mellőzi a király!

SÍRSZOBOR.

Völgyen tetőn viharzik,
Csikorg a tél fagya;
De benn egy árva lakban
A létnek sincs nyoma.
Öröm tanyája hajdanán,
Mostan — halotti bús magány.

Mi szellem az, ki ott leng
A mécs homályinál
Leomló szög hajakkal
Sápadtan mint halál?
E lázbeteg egy szép ara,
A hűség bájos angyala.

Nincs semmi nesz, kitárul
Az ajtó csendesen,
S egy búcsuzó sohajjal
Szelídkeservesen —
Mikéntha szellem volna csak,
Ellebben a fehér alak.

A nő ébred, de késő —
Leánya hült helye!
Felfelsikolt, de nem jő
Válasz kérdésire,
S fájdalmi elfojtván szavát,
Rohan keresni magzatát.

De a csikorgó éjféli
Setét mint a korom,
S a hófuvat reczéin
Elvész az árvá nyom,
Csak az irány idézi fel
A temetőt keresztivel.

S ott, hol temetve hamvad,
Kit olly hön szeretett,
Ott térdel a nemes lény
Egy uj halom felett,
S a forró szív, a hű kebel
Ott fagy meg szent érzelmivel.

SZILÁGYI.

Konstantinápoly
Konstantinápoly főterén
Zajongva gyűl a nép,
Szemeiben vad láng, büszke gúny,
Szívében boszu ég.
Mitől kapott illy vérszemet
A reszketett török,
Kit Hunyad győztes fegyvere
Olly gyakran megtörött?
Egy agg vitéz fogsága az,
Mi néki lelket ad,
S a boszu, mellynek ünnepén
Búsulni nem szabad.

Az agg vitéz magyar vezér,
Megnyerve a csata —
S Byzancznak kell-e még egyéb
Hogy muljék bánata?

II.

Bozazzin! gyászos téreden
Nem pártos indulat,
Nem gyávaság ejtette el
A hős magyarhadat.
Ők a honért mint honfiak
Hiven harczoltanak;
A szent honért mint bajnokok
Vitézül haltanak;
Mégis csatát vesztettének!
Ah mert mint hydrafő
Egyegy lesujtott tar nyomán
Más három ujra nő.

S Szilágyi hős hiába áll
 Olly rendületlenül,
 Pusztító karján, fegyverén
 Halál hiába ül!
 Hiába fáj, hiába sír
 A vérező kebel:
 „Érted halok meg én hazám,
 De néked élni kell!“
 Fel nem lelé, mit keresett,
 A legdicsőbb halált;
 Az ősz vezér fejére bús
 Rabságnak átka szállt.
 Lánczok szorítják karjait,
 Lábára vas szorúl;
 De ah kinzóbb a belvihar,
 Melly keblén elvonúl.
 S bár keblében dül a vihar
 Belküzdés kínain,
 Kétség'ésés panasza
 Nem nyögnek ajkain.
 Bátor nyugodt tekintetén
 A férfi jellem ül,
 Szilárd lélekkel állani
 Borúl, avagy derül!

S a fennség ennyi zálogán
 A durva győztesek
 Feledve gúnyt, önkénytelen
 Csodálva függenek.

III.

Kín, s gyötrelem ádázkodik
 A börtön mélyiben,
 De fenn szilaj öröm csapong
 Széles jó kedviben.
 Örül a nép, mert felderült
 A rég várt ünnepély,
 S hevén tehetlen boszu forr,
 E gyáva szenvedély. —
 Egyszerre mért a néma csend?
 Honnét e zaj reá,
 Mikéntha a természet
 Sarkából bontaná?

Oh nézd amott a hősi főt,
S ezüst hajszálakat,
Oh nézd, és válaszol maga
A véres áldozat.
Felette csillogón ragyog
A széles élű bárd,
Egy percz — s meg van, mit a tömeg
Olly vérszomjazva várt.
A szent öregnek ősz feje
Gúnyoltan porba hull,
Távol kedves övéitől,
Megersiratatlanúl.
De él az ég sujtó keze,
S rémítő boszut áll,
Hunyd s Szilágy hős vére ez,
Mátyás a nagy király!

A HALÁSZ SZERELME.

„Jer lányka, jer szerelmem,
Epedve vár hived,
Kis csolnakom megoldva
Repülni vágy veled.
Oh nézd, mi szépen fénylik
A rezge holdsugár,
Mint fördik a habokban
A roppant csillag-ár.
Nem hallod halk morajjal
Zuhogni a Tiszát,
Mikéntha szellemektől
Kölesönzené dalát?

Nem érzed illatával
     A játszi hűs lebelt,
 Élvezni és örülni
     Mint készti a kebelt?
 Jer, lányka, jer szerelmem,
     Epedve vár hived,
 Jer élvezd hű ölében
     E tündérünnepet.
 Vagy zúgj vihar, s temess el,
     Ha kábaság hitem,
 S hűséget csak siromtól
     Lehet reménylenem!“

Így zenge a halászfű,
     S érzé, a mit dalolt;
 Reá a parti viszhang
     Gyöngéden válaszolt;
 Felrezzent hangzatára
     Az alvó csattogány,
 S ég föld gyönyörben úszott
     Dicső versenydalán. —
 És újra ünnepélyes
     Mély csend uralkodik,

De a halász nyugalma
Viharrá változik.
S a mint nehéz kebellem
Még egyszer szétpillant,
A túlpárt sűrűjében
Ihletve zeng a lant:

„Hol vagy szívem királya,
Hol vagy szerelmesem?
Az álmok szép honában
Pihensz tán édesen?
Engem kerül az álom,
Nyugalmam veszve van,
Zsarnokszeszélylyel üldöz
Szerelmem untalan.
De nékem érdekesb így
E tarka szép világ,
A rét hímes ölében
Igézőbb a virág.
Oh jer tehát, jer oszd meg
Örömmim', vágyaim' —
Pihenni vajmi édes
A hívnek karjain!

Vagy zúzd ezer darabra
E szív bilincseit,
Ha megvetéd szerelmem
Legdrágább kincseit!“

Elzenge a szelíd dal,
Elnémult a liget;
De zúgva szállt a csolnak
A habzó víz felett.
S egymás ölére simúl
A boldog ifju pár,
A két szív dobbanása
Egy szív ütése már;
Egy lángba olvad össze
A két hevült kebel,
S magasztos ihletésök
Egy csókban csattan el. —
S a csendes éj magánya
Templommá változik,
Hol a szerelmi hűség
Szeplőtlen áldozik.

KENYÉRMEZŐ.

Hová rohan a csorda nép

Balkánnak ormirúl?

Holdjára pusztítás nyomán

Babérlomb hol virúl?

Tán veszted üz böszült Ali,

Kegyetlen fővezér?

Magyarhon áldott térein

Számodra nincs babér.

De van megtörni ész, s erő,

Van sír, melly eltemet,

És van folyó, elsodrani

Haramja népedet.

Fel Mátyás bajnok nemzete!
 Nagy munka vár reád;
 Negyvenezer vendéged jö —
 Fel! készíts lakomát.

II.

Harczvész dühöng Kenyérmezőn;
 Küzd, és remél a tar,
 Küzd és remél, — mert csüggedez
 Az elszánt bús magyar.
 De veszni őket nem hagyá
 A népek istene;
 Bünboszulóul ott terem
 Segélyt nyújtó keze.
 S ki ne remélne akkoron,
 Ha látja Kinizsit
 Segélyre jött bajtársival
 Zaklatni ellenit?

Ő rombol ott, mint boszus ég,
 Ha szór villámokat,
 S ádáz haragja vérfnyomán
 Öröm s áldás fakad.
 A gyászos rabbilincseket
 Szétzúzzák karjai,
 S könyezve hálát zengenek
 Százezrek ajkai.
 És ő vitéz bajtársival
 A holt rablók felett
 Magasztos élvezetben ül
 Győzelmi ünnepet.

III.

Dús tornál nyúgalomra dől
 A fáradt hős sereg;
 Izgatják a kedélyeket
 A zengő hangszerek.

Ám tánczra kelni kedve nincs
Méltó fájdalomiban,
Mert hős vezére Báthory
Halálos sebbe' van.
De Kinizsi a síkra lép
Méltósággal szaván:
„Fel férfiak! a hon szabad
Megtörve a pogány.
Fel férfiak hű bajnokim!
Rázzuk le most a port,
Mellyet futtába visszavert
Reánk a vad csoport.
Fel bajnokim! a táncz vidor,
És nagyszerű legyen,
Olly nagyszerű miként a gyász
A megtört ellenen!“
Végzé, s miként szokása volt,
Legott példát adott,
S egy haldokló kövér basát
Fogával felkapott.
Bámulva nézte a sereg
Az óriási műt,
A tánczot, e példátlanul
Vidort, és nagyszerűt.

S mikéntha villanyos erő
Hatotta volna meg,
Egyszerre olly mozgásba jött
A lelkesült tömeg.
S emléke mellynek olly dicső,
Olly nagyszerű maradt,
Kenyérmező megrendüle
A hősi táncz alatt.

ZÁCH KLÁRA.

Hol gyászosan tekint alá
 Visegrád romja most,
 Hajdanta ott a félvilág
 Uralta Nagy Lajost.
 E szenvedő bús honnak őt
 Díjúl adá az ég,
 Hogy szüntetné meg átkait
 — A dúlt emberiség. —
 Oh egykor ádáz kény honolt
 E büszke bérczetlön,
 S véráldozatja Zách család,
 S szép gyöngye Klára lön.

Hiába esd a szende lány,
Hiába sír, s eped,
Mellőzni a király kegyét
Ok nélkül nem lehet.
S mint egy istennő megjelen
A szűz Róbert előtt,
S kegygyel fogadja a király
A szép tündéri nőt.
Kegygyel fogadja udvara; —
S mint pók hálóiival
Beszöni titkon vágyva küzd
Ravasz fogásival.
De hol jellemmé egybeforrt
Elmével az erény,
Hiába küzd, nem győzhet ott
A gyáva cselszövény.
S míg így a szüzi nőerény
Fennségben ünnepel,
Egyetlen üdve templomát
Zsarnokkény dúlja fel. —

II.

Az égív elborult körén
Egy csillag sem ragyog,
Medrében a zajos Duna
Borzasztón háborog.
Partján kikötve biztosan
Egy lenge csolnak áll,
S ím rajt' egy elszánt nőalak
A vad habokra száll.
Kitül kölesönze olly erőt
Ez elszánt gyöngye lény,
Hogy kész daczolni a halál
Tátongó sírölén?
Nemes kebelnek istene
A tiszta öntudat,
Hős lelket, és erőt neki
Ez égi szellem ad.
De bár leküzd ezernyi véaszt
A hullámok zaján,
Zách Klára meggyaláztatott —
Ő élni nem kíván;

Nyugodni szállt a fergeteg,
 A hajnal felpirúl,
 S a hölgy nemzője dúlt ölén
 Ajultan összehull.

III.

K
Ki az, ki völgyen bokrokon
 Száguldva átrohan,
 S örjögve zúgja átkait
 Dühödt fájdalomiban?
 Ki volna más, mint boszulód
 Lerombolt szüz erény?
 S ki lengne más, mint angyalod
 Vérszomjas fegyverén?
 S míg így alatt kétségbe ejt
 Fájdalma egy atyát,
 Örömjaj körzi fenn a vár
 Koronás asszonyát.

Ártatlan kiseded magzatok
 Szállongják őt körül,
 S veszélyt nem sejtve mindenik
 Úgy vígad, úgy örül.
 De milly sikoltás metszi át
 A csarnok belsejét,
 Fagylalva rémes hangjain
 A csontok velejét?
 Zách nagy boszúja percze ez —
 Lecsattan fegyvere,
 S elveszti jobbja ujjait
 A bűnök mestere.
 Még egy dőfés mind hasztalan —
 Az agg hős összedül,
 S ezernyi kardcsapás alatt
 Jobb létre szenderül.

A

IV.

A boszuvágy nem tudja, mi —
 A szép öngyőzelem,
 S midőn kitör, nem kérdezi,
 Ki bűnös, és ki nem? —

Róbert illy féktelen dühén
 Fellázad a kebel,
 S a mártirok sírhalmain
 Szilaj átokra kel.
 Igen — rablelkü zsoldosok
 Visegrád ormiról
 Ledörgék az ítéletet
 Melly századokra szól:
 „Mind harmadízig vesszen az,
 Ki Záchchal vérrokon,
 A többi szolgaság alatt
 Görbedjen mint barom!“
 S a női álbecsületért,
 Egy büntitok miatt,
 Így áldozák fel zsarnokul
 A hű polgárokat! —
 S te hölgyek legnemesbike
 Szép Klára még te élsz?
 Midőn már kedvesid felett
 Rég elzugott a vész —
 Úgy van, te élsz — de ah hogyan?!
 Csonkítva tagjaid,
 S félholtan egy hitvány gebén
 — Hörögve kínaid? — —

Borúlj el ég, enyhítsd vihar
E szörnyü kínokat!
A föld színén nem létezett
Még illy nagy áldozat.

* * *

Hol gyászosan tekint alá
Visegrád romja most,
Hajdanta ott a félvilág
Uralta Nagy Lajost.
E szenvedő bús honnak őt
Dijúl adá az ég,
Hogy szüntetné meg átkait
A dúlt emberiség.
S megszünteté; nagy szellemét
Törvényben hagyva ránk,
Hogy többé illy vad kény soha
Ne dülja szép hazánk'.

A TETSZHALOTT.

Két ifju lángolt hajdanán
Egy földi angyalért,
Éltet vagyont áldozni kész
Viszonszerelmeért. —
Feltűnt a nap, a félve várt,
Nyilt a titoklepel,
S Ladaré lőn a legszebb hölgy,
A legtisztább kebel.

Oh az öröm egy égi fény,
Sugárin üdv remeg,
De látkörén ezernyi vész
Csatái küzdenek.

Szép Róza is gyászt ölte már; —
 Dúlt keble síri lak,
 Hol istenítő kéjei
 Iszonyyná váltanak.
 Ki jő zaklatni csendiből
 E szentelt néma bút,
 Hogy felriassza romjain
 A végső háborút?
 Jenő az őrzöngő fi az;
 Szétdúlt vonásain
 Rémitőn villan olykor át
 A lelki szörnyü kín.
 „Üdvözlégy márványkeblü hölgy!
 Oh mondd, gyűlölsz-e még?
 Vagy irgalomra bírt-e már
 Irántam a nagy ég?
 Jegyesedért hiába sírsz,
 E kar dőfé le őt;
 Oh szánj meg márványkeblü hölgy,
 Szánd meg szegény Jenőt!“
 S a szüz elfojtva átkait
 Szelíden így felel:
 „Kié egyetlen jegygyűrűm,
 Azé csak e kebel.“

Jenőnek arcza elvadúl,
De nyomban felderül,
S derült vidám pillantatin
Titkos nagy szándok ül.

Süvöltve zúg a bösz vihar,
Setét az éjszaka,
Csak perczekig hasítja át
Egyegy villámczika.
S csak ott piheg fel ollykoron
Egy eltikkadt kebel,
Hol a mohlepte halmokon
Örök csend ünnepel.
Ki dúlja szent határait
Olly vadkegyetlenül,
Hogy bús nyögés zokog reá
A sírok mélyirül?
Jenő az; rabló fegyvere
Az ásó, és kapa,
Egy pillanat még, s tárva áll
Ladárnak sírlaka.

De a midőn remegve nyúl
 A jeggyürü után,
 Élő hang kél a tetszhalott'
 Szederjes ajakán.
 Riadva vont elé Jenő,
 Hirdetve mindenütt:
 „A holtak feltámadtanak —
 Létünk végpercze üt!”

Rózára szebb nap virradott
 A kínos gyász után,
 Rózának örömkönye reng
 Bádjadt pillantatán;
 Ladár felett örködve leng
 Mint isten angyala,
 És boldog újra, — boldogabb
 Mint egykoron vala.
 Oh mert a kín megédesül
 Szerettünk hív karán;
 S dicsőbb a nem remélt öröm
 A kínos gyász után.

A HŰ SZOLGA.

Pusztán kietlenül áll Mátyás udvara,
Népére nehezült az égnek ostora;

Ezreknek ezre nyög gyilkos rablánczokon,
S kiorzott lak gyanánt feldúltan áll a hon.

Nézd a vész szörnyeit felhívó Zápolyát,
Ő sem tarthatja már könyüi záporát;

De késő bánata nem menti nagy bűnét,
Ki trón, és bíborért eladta nemzetét. —

Mi roppant néptömeg tolong Stambul körül?
Féketlen öröme mi tárgy iránt hevül?

Nagy ünnepét üli víg tornál most a tar,
Mert annyi vész után megdöntve a magyar!

S hogy fényesebb legyen a rég várt ünnepély,
Véres boszúra gyúl az örült szenvedély.

S a börtön mélyiről sápadt ősz férfiak
Éjféli rém gyanánt elé tántorganak.

Ujjongva orditoz köröttök a tömeg,
Kacszaj s gúny tárgyai a tisztos agg fejek.

De ők lerázva már az élet terheit,
Többé nem érzik nehéz gyötrelmeit. —

Ki az közölök ott láncz nélkül egy-maga?
Vad fájdalomtul ég egész arczúlata;

Aléltan roskadoz; nyomában vérpatak —
Budjács a hü eseléd e szenvedő alak.

Egy lánczra füzte őt urával a pogány,
Szive majd szétrepedt urának bánatán;

„Nem, ezt nem tűrhetem, tenéked élni kell,
Oh engedd jó uram hadd vesszek érted el!”

Így szól, s nem pusztá hang kitört nemes heve,
Kezében villog már elrejtett fegyvere;

Levágja lábfejét, levonja párvasát —
S ekképen menti meg imádott jó urát.

Jö, lát, s hall Szoliman magasztos dolgokat;
Budjács szép jelleme mélyen szivére hat.

S nemesb érzelminek követve ösztönét,
Ekkép érezteti zultáni nagy kegjét:

„Szabad vagy hű magyar! becsülöm lelkedet;
Szülődként öröködöm nemes élted felett;

Példátlan hűséged' fényben ragyogtatom,
S elvesztett lábfejed' aranybul pótolom.—“

Úgy lön; — dúsgazdagon ő ismét visszatért,
S fényben ragyog hire nemes hűségeért.

TARTALOM.

	Lap.
Ajánlat	5
Dalvilágom	7
A szív	9
Gazdagságom	11
Az imádkozó	12
Divatházasság	13
Feltalált kincs	14
Mese	15
A zongorázó	17
Virágválasztás	18
Farsangi Dal. 1844.	21
A barátság	24
Szép, szebb, legszebb.	25
Néma vallomás	26
Nyilatkozás	27
Eskü	28
A távolból	29
Az 1844. pesti táborozásból	30
Nögyülölő	32
B. T. K. A. Menyegzőjére	35
A kis merengőhez	36
Egy úri hölgyhez	37
A hűtelenhez	40
Álom, és való	43
Atyám emléke	44
A költő	45
Végszavam hozzá	49

ANAKREONI DALOK.

I. II. III. IV. V.	50—55
Ábránd	56
Memento Mori	58
Viharban	60
Pécsett. 1846.	61
Rabmadár	63
N. B.	65
Hozzá	66
Gyönyörűségem	68
Én, és ő	69
Életemből	70
Kórállapot	71
Születésem napján életem XXIV. évében	72
A szabadsághoz	76
Barátom emléke, I. II. III. IV. V. VI.	79—86
Életem képe. Királyi Pálhoz	87

EPIGRAMMÁK.

Buda-Pest, I. II.	89—90
Honi zuhany	90
Hivatásunk	91
A piperkőcz, I. II.	91—92
„Mari, az ezred lánya“	92

NÉPIES KÖLTEMÉNYEK.

Dalok, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.	95—102
Monda Magyar Miskáról	103
Boszú	105
Pusztai kép	107
Leányvár	110
Harsányhegyi ördögszántás	114
Pünkösdhajnal	118

BALLADÁK ÉS ROMÁNCZOK.

Lap.

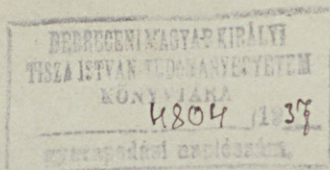
Bánk Bán	125
Sírszobor	130
Szilágyi	133
A halász szerelme	138
Kenyérmező	142
Zách Klára	147
A tetszhalott	154
A hű szolga	158

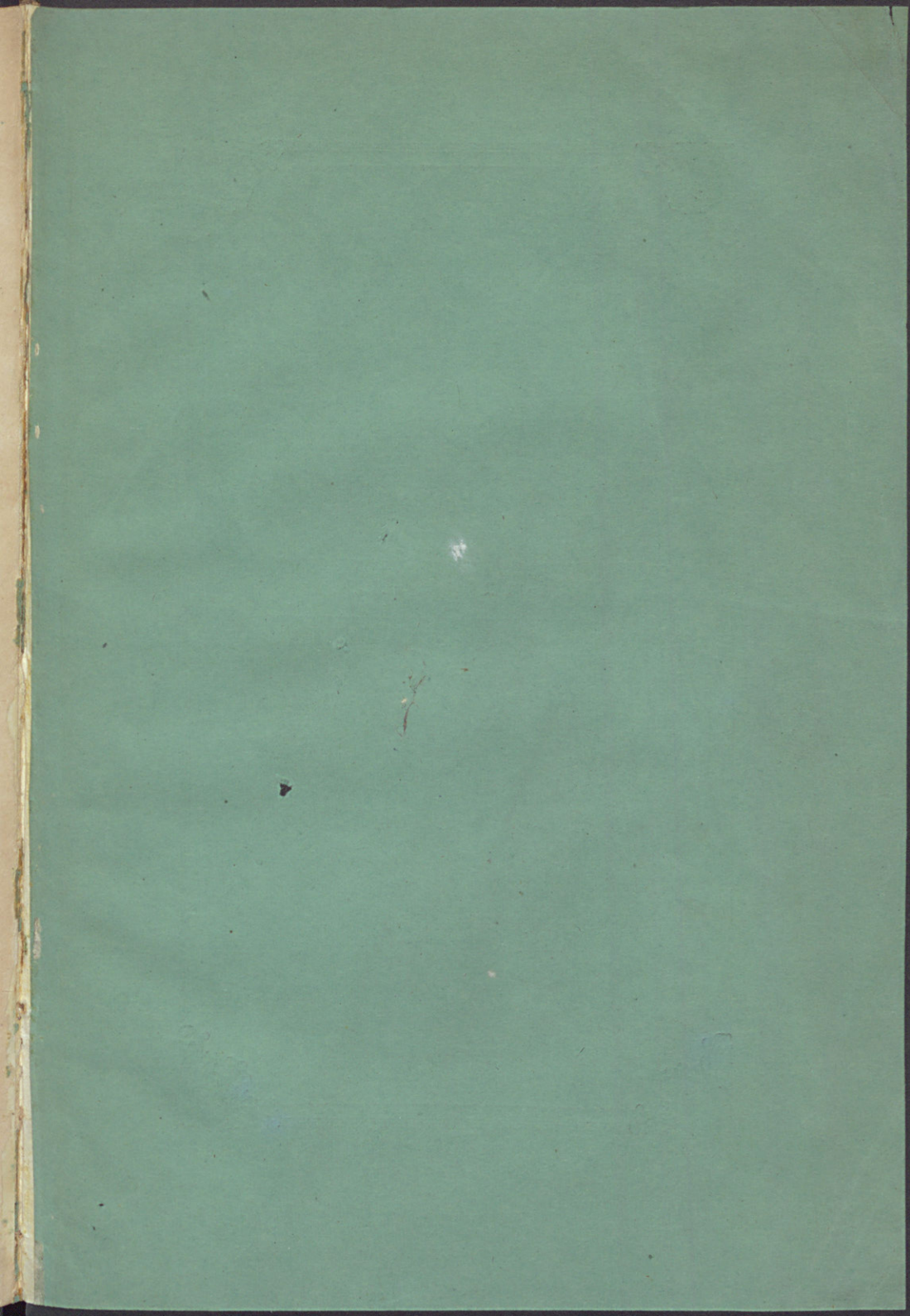

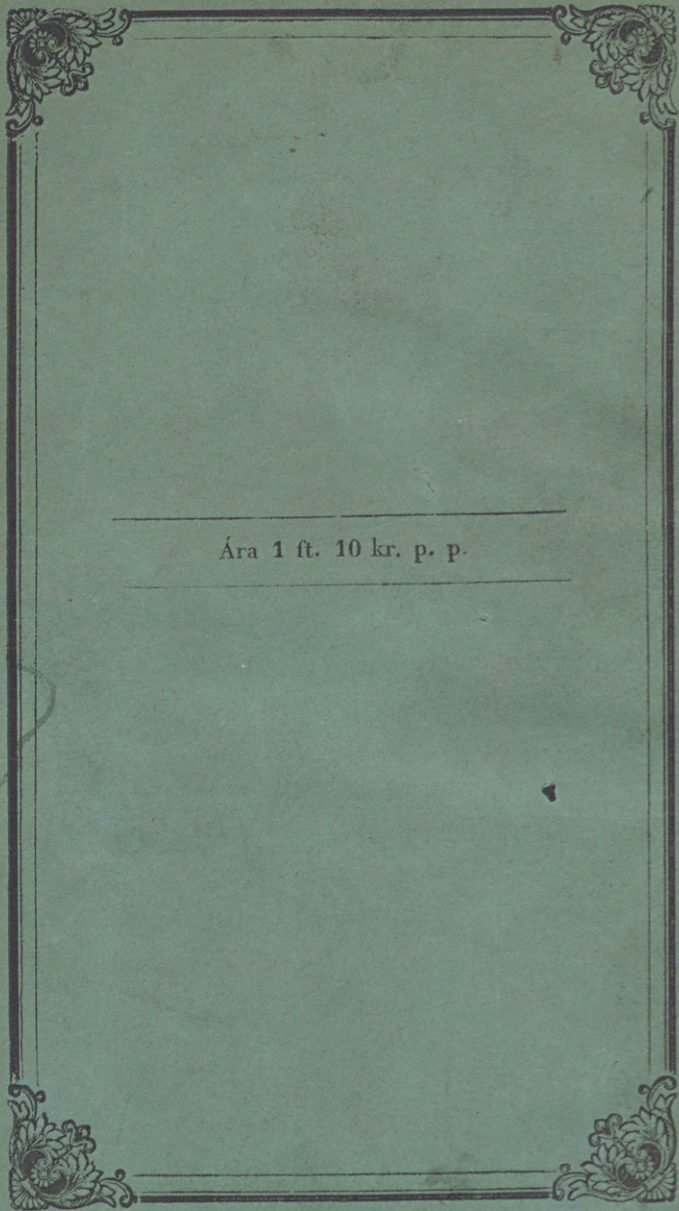
Hibák.

64. l. 14. sor csak h. olv. vak.
157. l. 5. sor vont h. olv. ront.

5

Ára 1 ft. 10 kr. p. p.
